

Sayı: 59

Konu: Akreditasyon kesin rapor

28.05.2020

**Sayın Prof. Dr. Mine Gülden POLAT
Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanı**

Hemşirelik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği'ne 2019-2020 döneminde Hemşirelik Lisans Programının akreditasyonu ile ilgili yapmış olduğunuz başvurunun ardından gerekli tüm değerlendirmeler sonuçlandırılmıştır. HEAK'ın 04.04.2020 tarihli toplantısında Fakülteniz hemşirelik lisans programı 30 Eylül 2021 tarihine kadar "**Ara Ziyaret**" kararı ile iki yıl süreli olarak akredite edilmiştir. Karara ilişkin kesin rapor Ek 1'de sunulmuştur.

Derneğimiz ve kurulumuz adına, değerlendirme sürecinde gösterdiğiniz hassasiyet ve işbirliğiniz için teşekkür eder; sizi ve ekibinizi başarılı çalışmalarınızın devam dileğiyle kutlarız.

Saygılarımızla.

Prof. Dr. Gülseren Kocaman
HEPDAK Başkanı

EK 1: Kesin rapor

EK 1

MARMARA ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ HEPDAK DEĞERLENDİRMESİ KESİN RAPORU

HEPDAK STANDARTLARINA GÖRE DEĞERLENDİRME SONUÇLARI

Bu raporda, özdeğerlendirme raporunun değerlendirilmesi ve kurumunuza yapılan ziyaret sonucunda, "HEPDAK hemşirelik lisans eğitim programı standartları"nın karşılanma durumu, programınızın güçlü ve geliştirilmesi gereken yanları bilgilerinize sunulmaktadır. Raporda, geliştirilmesi konusunda dikkat çekilen konuların iki (2) yıl sonra yapılacak değerlendirme ziyareti için yol gösterici olacağını umuyoruz.

Bütün hemşirelik lisans programlarının ortak sorunu olan, öğrenci sayılarının fazlalığının eğitimin niteliğine olumsuz yansımalarına rağmen derneğimizin temel amacı; hemşirelik temel eğitiminin iyileştirilmesine ve "güvenli bakım veren hemşire yetiştirilmesine" katkı sağlamak ve "etkili, bağımsız karar alabilen profesyoneller ve sosyal sorumluluğu olan mezunlar yetiştirilmesini" desteklemektir. Aşağıda özetlenen değerlendirmeler, derneğimizin, hemşirelik lisans programı akreditasyon süreçleri ile ilgili benimsediği değerlere temellenmektedir.

DEĞERLENDİRME TÜRÜ, ZİYARET VE STANDART SÜRÜM TARİHİ

Bu rapor, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Lisans Programının genel değerlendirme raporudur. Değerlendirme ÖDR'nin incelenmesi ve 08-11 Aralık 2019 tarihlerinde gerçekleştirilen ziyaret ile HEPDAK Hemşirelik Lisans Programı Standartları Sürüm: 4.0-17.10.2018'e göre yapılmıştır.

HEMŞİRELİK LİSANS PROGRAMININ ÖZELLİKLERİ

Marmara Üniversitesi'nde Lisans düzeyinde hemşirelik eğitimi veren ilk kurum 3 Temmuz 1992 tarihinde kurulan Hemşirelik Yüksekokuludur. Marmara Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu ilk kez 1993-1994 akademik yılında öğrenci alarak Haydarpaşa Kampüsü binasında eğitim öğretime başlamış ve ilk olarak 1996-1997 akademik yılı, bahar yarıyılında mezun vermiştir. Hemşirelik Yüksekokulunun kuruluşundan itibaren; Hemşirelik Esasları, İç Hastalıkları Hemşireliği, Cerrahi Hemşireliği, Kadın Doğum Hemşireliği, Çocuk Hemşireliği, Psikiyatri Hemşireliği, Halk Sağlığı Hemşireliği, Hemşirelikte Yönetim ve Hemşirelikte Öğretim olmak üzere dokuz anabilim dalı bulunmakta olup, bu anabilim dalları kuruluş aşamasında Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilmiştir.

Marmara Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu en son 2007-2008 Akademik yılında öğrenci almış ve 2008-2009 akademik yılı itibarıyla 753 mezun vermiştir. Daha önce kapatılmış olan Marmara Üniversitesi Sağlık Eğitim Fakültesi'nde yeni bir yapılandırılmaya gidilmesi sonucunda, 13 Haziran 2007 tarihinde kurulan Sağlık Bilimleri Fakültesi içinde Hemşirelik Bölümü olarak eğitim öğretime devam etmektedir. Hemşirelik, Halk Sağlığı Hemşireliği, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dallarında yüksek lisans, Hemşirelik ve Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dallarında doktora eğitimi sürdürülmektedir.

Toplam hemşirelik öğretim üye ve görevli sayısı 30'dur (Prof:4, Doç:6, Dr. Öğ. Üyesi:11, Öğr. Gör: 1, Araş. Gör:8). Toplam **Lisans** öğrenci sayısı 1022'dir (2019 yılı için) ve öğretim elemanı başına 34 öğrenci düşmektedir. Bu sayı uygulamalı derslere göre farklılık göstermekte olup, 23.7-125 arasında değişmektedir.

PROGRAMA İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELER VE İYİLEŞTİRİLMESİ GEREKEN ALANLAR

STANDART 1. HEMŞİRELİK LİSANS EĞİTİM PROGRAMI AMAÇLARI

TS.1.1. Programın Amaçları ve Kurum Öz Görevi ile Uyumu

Program amaçları değerlendirildiğinde; mezunların yakın bir gelecekte erişmeleri istenen kariyer hedeflerini, çalışma alanlarını ve bu alanlarda üstlenecekleri rolleri belirten, mesleki beklentileri ve kariyer hedefleri tanımlanmış, Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi (SBF) ve Hemşirelik Bölümünün öz görevleriyle ilişkisi tablo olarak gösterilmiştir. Ancak Program amaçlarının; Üniversitenin öz görevleri arasında yer alan ‘çok dillilik’, SBF’nin öz görevleri arasında yer alan ‘üretilcek teknolojiyi toplum yararına sunmak’ ve Hemşirelik Bölümünün öz görevleri arasında yer alan ‘Uluslararası Hemşirelik Normlarına Uygunluk’ özelliklerini kapsamaması iyileştirilmesi gereken alan olarak değerlendirilmiştir.

TS.1.2. Program Amaçlarını Oluşturma, Güncelleme ve Ulaşma Durumu

Program amaçları belirlenirken ülke gereksinimleri, sosyokültürel özellikleri, yasal ve kurumsal düzenlemeler ve hemşirelik biliminin ilkelerinin dikkate alındığı belirtilmiştir. İç ve dış paydaşlarla iletişim kurulmuş ve 07.11.2018 de ilk dış paydaş toplantısının ardından, program amaçları belirlenmiş (01.04.2019), yönetici ve eğitim hemşirelerinden görüş alınmış (02.07.2019), mezun profil anketi uygulanmış ve akademik kurulda değerlendirilerek misyon, vizyon ve öz görevleri güncellenmiştir (22.07.2019). Bundan sonra, 2-3 yılda bir aynı yöntemle program amaçlarının güncellenmesi planlanmıştır. Ancak programın iç ve dış paydaş olarak tanımladığı paydaşların tamamından görüş alınmadığı saptanmıştır. Program amaçlarının oluşturulması, güncellenmesi ve ulaşılma durumu ile ilgili çalışmalar başlangıç aşamasında olup, eğitim programı amaçlarına ulaşma düzeyine ilişkin sunulan kanıtlar sınırlıdır. Yapılan revizyon çalışmalarının sonuçlarının görülememesi, dış paydaş (hasta, hasta yakını, işveren, dernek temsilcisi vb. görüş alınmamıştır) katılımının sınırlılığı ve çalışma sürekliliğinin sağlanamaması iyileştirilmesi gereken alanlar olarak görülmüştür.

İyileştirilmesi gereken alanlar: “Program amaçlarının Üniversitenin öz görevleri ile uyumunun sağlanması, henüz başlangıç aşamasında olan program amaçlarının oluşturulması, güncellenmesi ve ulaşılma durumu ile ilgili çalışmalara sistematiklik ve süreklilik kazandırılması, yapılan revizyon çalışmalarının sonuçlarının izlenmesi, dış paydaş katılımının yeterli hale getirilmesi” iyileştirilmesi gereken alanlar olarak belirlenmiştir.

STANDART 2. EĞİTİM PROGRAMI

TS.2.1. Eğitim programının, hemşirelik lisans programının öz görevi, öğrencilere kazandırılması gereken bilgi ve beceriler ile uyumu

Eğitim programının içeriği hemşirelik lisans programının amaçlarını ve program çıktılarını desteklemektedir. Eğitim programında her bir ders/konu/komite/ünite için amaç ve öğrenme çıktıları belirtilmiş ve web ortamında paylaşılmıştır.

TS.2.2. Eğitim programının yeterliklere ulaşılacak biçimde geliştirilmesi

Eğitim programı, öğrencilerin kazanmaları gereken bilgi, beceri ve yetkinlikler göz önünde bulundurularak hazırlanmış, ders/konu/komite/ünite bazında belirlenmiş, bilgi, beceri ve yetkinliklerin ölçme-değerlendirmesine ilişkin yönetmelikler belirtilmiş ve web sayfasında yayınlanmıştır.

TS.2.3. Eğitim programının kredilendirilmesi

Eğitim programında Ulusal ve Avrupa Kredi Transfer Sistemi kredi tanımları yapılmıştır. ÖDR’de eğitim programında Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi doğrultusunda AKTS kredileri 6. Düzey 240 AKTS (1 AKTS=25-30 saat) olacak şekilde hesaplandığı belirtilmekle birlikte, bütün dersler için kredilendirmede “1 yerel kredi 1 AKTS” olacak şekilde hesaplanmış olup, bu bağlamda derslere verilen kredi değerleri aynı tutulmuştur. AKTS kredi hesaplamalarında öğrenci iş yüklerinin dikkate alınmaması iyileştirilmesi gereken bir alan olarak değerlendirilmiştir.

TS.2.4. Eğitim programı modelinin tanımlanması

Eğitim programı, hemşirelik lisans programının öz görevi, öğrencilere kazandırılması gereken bilgi ve beceriler ile uyumlu olmakla birlikte, toplam saat olarak HUÇEP standardına göre yetersizdir (2996 saat). 2019-2020 eğitim öğretim yılından itibaren toplam 4568 saatlık (2072 saat teorik, 2496 saat uygulama) süreyi kapsayan yeni müfredat programı uygulanmaya başlanmıştır. Eğitim programında “Klasik Eğitim Sistemi” uygulanmakta olduğu ve ders içeriklerinin oluşturulmasında “Taba Öğretim Tasarım Modeli”nden yararlanıldığı belirtilmiştir. TABA öğretim tasarımının ders programına yansımalarının çok yönlü veri kaynakları ile izlendiğini ve müfredat kararlarının nasıl alındığını gösteren kararların olmaması iyileştirilmesi gereken alanlardır.

TS.2.5. Eğitim programında öğrenci merkezli aktif öğrenme yöntemlerinin kullanılması

Öz değerlendirme raporunda, öğrenci merkezli öğrenme yöntemlerinin kullanıldığı belirtilmiş olmakla birlikte; buna dair sunulan kanıtlar, öğrenci ve öğretim elemanları ile yapılan görüşmeler sonucunda ağırlıklı olarak geleneksel öğretim yöntemlerinin kullanıldığı ve öğrenci sayısının fazlalığı nedeniyle öğrenci merkezli öğrenme yöntemlerinin kullanımında güçlükler yaşandığı görülmüştür. Klinik uygulamalar ve laboratuvar eğitimleri ile intern eğitimlerinde öğrencilerin aktif katılımı sağlanmakla birlikte öğrenci merkezli öğrenme yöntemlerinin kullanımının yaygınlaştırılması konusunda iyileştirmelere gereksinim olduğu sonucuna varılmıştır.

TS.2.6. Eğitim programında yaşam boyu öğrenmenin tanımlanması

Eğitim programında yaşam boyu öğrenme ve bilgiyi uygulamaya aktaracak etkinlikler ile ilgili olarak, eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, temel bilgisayar, psikodrama, satranç, makale okuma ve değerlendirme, araştırma yöntemleri, biyoistatistik, topluma hizmet uygulamaları vb. derslerin bulunduğu belirtilerek öğrencilerin topluma hizmet uygulamaları dersi kapsamında yaptıkları etkinliklerin kanıtları sunulmuştur. Öğrencilerin, Marmara Üniversitesi Sağlıklı Yaşam Kulübü (MÜSYAK) altında yıl boyunca çeşitli etkinlikler düzenlediği belirtilmiştir. Ayrıca öğrenciler bitirme projesi dersi kapsamında bir araştırma planlayıp, yürütmektedirler.

TS.2.7. Eğitim programında toplumun öncelikli sağlık sorunlarına yer verilmesi

Eğitim programında yer alan derslerde; toplum temelli eğitimlerin yer aldığını gösteren sunumlar eklenmiş, öğretim elemanı tarafından açılması planlanan derslerin bölüm kurulunda onaylandığı belirtilmiştir. Eğitim programında, öncelikli sağlık sorunlarının belirlenmesinde TC Sağlık Bakanlığı Sağlık İstatistikleri Yıllığı (2017) göstergelerinin esas alındığı belirtilmiş ve kanıt olarak ilgili yıllık gösterilmiştir. Bununla birlikte, öncelikli sağlık sorunları ile ders ve eğitim uygulamaları ilişkisinin sistematik olarak planlanmamış olması iyileştirilmesi gereken bir alan olarak değerlendirilmiştir.

TS.2.8. Eğitim programında üniversite mezunu niteliklerine yer verilmesi

Eğitim programı kapsamında yer alan ve öğrencilere üniversite mezunu niteliği kazandırmak amacıyla açılan dersler incelendiğinde; bu derslerin açılmasına karar verme süreçlerine ilişkin herhangi bir kanıt bulunmamaktadır. Ayrıca öğrenci sayısının fazla olması nedeniyle bu derslerin bölüme özel açıldığı

belirtirilmiştir. Bu durum, öğrencilerin üniversitedeki diğer öğrencilerle etkileşimini engelleyebileceği düşünüldüğünden iyileştirilmesi gereken alan olarak değerlendirilmiştir.

TS.2.9. Eğitim programında mutlaka yer alması gereken konular ve programın HUÇEP ile uyumu

Eğitim programı, sağlığı koruma, geliştirme, güvenli hasta bakımını sağlama, iletişim, ekip, etik, kanıta dayalı araştırma, sorun çözme, eleştirel düşünme, toplum gerçeklerini dikkate alma, çevreci olma konularını içermektedir. Eğitim programının HUÇEP ile uyumluluğu sunulmuş, HUÇEP’te belirtilen temel konuların hangi içerik ve hedefler doğrultusunda hangi ders kapsamında işlendiği gösterilmiştir. Bu bilgiler bağlamında, eğitim programı HUÇEP ile uyumlu olarak değerlendirilmiştir.

TS.2.10. Eğitim-öğretim yöntemlerinin tanımlanması

ÖDR’de dersin/konunun özelliğine göre rol oynama, demonstrasyon, beyin fırtınası, küçük grup ve büyük grup tartışmaları, vaka tartışması, sunum, konferans, laboratuvar uygulaması, saha uygulaması, vb. eğitim yöntemlerinin kullanıldığı belirtilmiş ve müfredat programında tanımlanmıştır. Yanı sıra kurum ziyareti sırasında öğrenme ve öğretme sürecinde kullanılan yöntemleri, program çıktıları kazanmayı sağlayabilecek nitelikte bulunmuştur.

TS.2.11. Hemşirelik beceri laboratuvarları ve diğer laboratuvarların tanımlanması

Eğitim programında, bir adet beceri laboratuvarı ve bir adet bilgisayar laboratuvarı bulunmaktadır. ÖDR’de beceri laboratuvarında bulunan araç gereç, maket, manken vb. sayıları sunulmuştur. Ayrıca laboratuvar uygulamalarındaki gruplar, öğrenci sayıları ve dönemlik laboratuvar eğitim programı bilgileri verilmiştir. Beceri eğitiminde “Hemşirelik Esasları Temel Beceriler Rehberi” ve beceri kontrol listeleri kullanılmaktadır. Yanı sıra beceri laboratuvarı gün içerisinde sürekli açık tutulmakta ve görevli olan üç hemşire sırası ile sürekli olarak laboratuvarda bulunmaktadır. Bilgisayar laboratuvarı, fakülte binasında yer almakta ve öğrenciler Pazartesi, Salı, Perşembe günleri 9.00-12.00/13.00-16.00 saatleri arasında laboratuvarıdan faydalanabilmektedir. Bununla birlikte öğretim elemanı başına düşen öğrenci sayısı, laboratuvarın fiziksel yapısı, mevcut araç gereç ve maket/mankenlerin sayısı ve güncelliği konularında iyileştirmeye gereksinim bulunmaktadır.

TS.2.12. Uygulama alanlarının niteliği

Eğitim programında, uygulama alanları sayı ve nitelik olarak program amaçları ve çıktılarına uygun olarak seçilmekle birlikte öğrenci-öğretim elemanı oranları çok yüksektir (23.7 ile 125). Klinik uygulamalarda değerlendirmeler öğrencilerle klinikte birebir staja çıkmayan öğretim elemanları tarafından yapılmaktadır. Genelde öğrenciler uygulamalarını klinik/saha/okul/iş yeri sorumlu hemşirelerinin rehberliğinde yapmaktadırlar. Bu durumun öğrenme hedeflerine ulaşmayı olumsuz etkileyeceği düşünüldüğünden iyileştirilmesi gereken bir alan olarak değerlendirilmiştir.

TS.2.13. Uygulama alanlarının çeşitliliği

Eğitim programında uygulama yapılan alanlar eğitim programının amaçları ve çıktılarına uygun olarak birinci basamak, toplum sağlığı merkezleri, MEB’e bağlı okullar, iş yerleri vb. alanlar ve hastanelerin klinikleri (ikinci ve üçüncü basamak) arasından seçilmiştir.

T.S.2.14. Eğitim programında ölçme değerlendirme yöntemlerinin tanımlanması ve duyurulması

Eğitim programının ölçme değerlendirme ve sınav sistemine ilişkin yönetmelik ve yönergeleri vardır ve kurum web sayfasından ulaşılmaktadır. Eğitim programında ölçme ve değerlendirme komisyonu bulunmaktadır. Ekim 2018’de tüm öğretim elemanlarına yönelik “Ölçme ve değerlendirme eğitimi” yapılmış, 2018-2019 öğretim yılında sınav soru analizleri yapılmaya başlanmıştır. Programda ölçme ve değerlendirme sisteminin akreditasyona hazırlık sürecinde oluşturulduğu ve bu kapsamda 2018-2019

eğitim-öğretim döneminde yapılan çalışmaların raporlanarak ölçme ve değerlendirme komisyonuna gönderildiği belirtilmiştir. Ölçme değerlendirme sistemi konusundaki çalışmaların başlangıç aşamasında olması, istenilen düzeyde ve süreklilikte olmaması nedeniyle iyileştirilmesi gereken bir alan olarak değerlendirilmiştir.

TS.2.15. Öğrencilerin öğrenme etkinliklerinin ölçülmesi ve değerlendirilmesi

Bölümde ölçme ve değerlendirme komisyonu mevcuttur ve görev tanımları yapılmıştır. Öğrencilerin öğrenme etkinlikleri vize ve final sınavları, laboratuvar/beceri sınavları, klinik/hastane/saha uygulamalarının sınavları, bakım planları, ödevler ve bitirme projeleri ile değerlendirilmektedir. Ancak program tarafından sunulan belgeler incelendiğinde; öğrencilerin dersler, laboratuvarlar, uygulama alanlarındaki öğrenme etkinliklerinin geçerli ve güvenilir yöntemlerle (objektif değerlendirme kriterlerini karşılama yönünden) ölçülmediği ve değerlendirilmediği anlaşılmıştır. Ziyaret sonrasında sunulan kanıtlarda; birim ölçme değerlendirme komisyonu tarafından öğrencilerin hasta bakım planlarının daha objektif olarak değerlendirilmesi için “hemşirelik bakım planı rubric değerlendirme yönergesi” oluşturulduğu ve 2019-2020 güz döneminde uygulamaya konduğu belirtilmiştir. Buna göre değerlendirilmiş bakım planı örnekleri de kanıt olarak sunulmuştur. Diğer taraftan, öğretim elemanı sayısının yetersiz olması, öğretim elemanlarının öğrencileri yeterince gözlemlemeden değerlendirmesi ve oluşturulan yeni değerlendirmelerin etkili kullanımı iyileştirilmeye açık alanlar olarak değerlendirilmiştir.

TS.2.16. Program değerlendirme

Program değerlendirmenin, değerlendirme ve sürekli iyileştirme komisyonları tarafından yapıldığı bildirilse de, ÖDR ve kurum ziyaretinden elde edilen veriler ışığında; bu değerlendirmenin memnuniyet anketleri, paydaş görüşleri, öğrenci başarı durumları vb. ile sınırlı olduğu görülmüş, eğitim süreçlerine, program çıktılarına ve eğitim programında yapılan değişikliklere/iyileştirmelere odaklanan ve bir modele dayandırılan bir program değerlendirme sisteminin varlığına ilişkin bilgiye ulaşılamamıştır. Ziyaret sonrasında, program değerlendirme için temel parametreleri “paydaş görüşlerinin alınması, bölüm komisyonlarının çalışmaları ve öğrenci başarı durumunun değerlendirilmesi” olan, 2018-2019 ile 2021-2022 dönemlerini kapsayan üç yıllık takvim sunulmuştur. Yapılan hazırlık çalışmalarının iyileştirmelere nasıl yansıdığına dair sonuçlar bulunmaması nedeniyle program değerlendirme alanında iyileştirmelere gereksinimin devam ettiği sonucuna varılmıştır.

GS.2.1. Eğitim programının kanıta dayalı bilgi ve uygulamalara temellendirilmesi

ÖDR’de eğitim programının kanıta dayalı bilgi ve uygulamalara temellendirilmesi ile ilgili olarak, eğitim programı müfredat kitapçıklarının kanıta dayalı hemşirelik uygulamalarını ve kullanılan kaynakları içerdiği belirtilmektedir. Ancak, belgeler incelendiğinde kanıta dayalı uygulamalar açısından yetersiz olduğu ve iyileştirilmesi gereken bir alan olarak değerlendirilmiştir.

GS.2.2. Eğitim programında ölçme değerlendirme sisteminin tanımlanması

Eğitim programında, eğitim programını sistematik ve sürekli olarak değerlendiren ve üniversitenin ölçme değerlendirme birimi ile eşgüdümlü olarak çalışan ölçme değerlendirme birimi olmamakla birlikte kurulan ölçme-değerlendirme komisyonunun bu eksikliği giderebilecek potansiyel olduğunu göstermektedir. Ancak, birimin yeni kurulması ve sonuçlarının tam olarak görülebilmesi nedeniyle iyileştirilmesi gereken alan olarak tanımlanmıştır.

İyileştirilmesi gereken alanlar: “Programda yer alan dersler için kredilendirilmede öğrenci iş yüklerinin dikkate alınması, toplumun öncelikli sağlık sorunlarına yer verilmesi, eğitim programında üniversite mezunu niteliklerine yer verilmesi, TABA öğretim tasarımının ders programına yansımalarının çok

yönlü veri kaynakları ile izlenmesi, beceri laboratuvarı, mevcut araç gereç, maket/mankenler sayı ve güncellik açısından öğrenciyi güvenli bakım vermeye hazırlayabilecek niteliğe kavuşturulması, öğrencilerin dersler, laboratuvarlar, uygulama alanlarındaki öğrenme etkinliklerinin geçerli ve güvenilir yöntemlerle (objektif değerlendirme kriterlerini karşılama yönünden) ölçülmesi ve değerlendirilmesi, eğitim süreçlerine, program çıktılarına ve eğitim programında yapılan değişikliklere/iyileştirmelere odaklanan ve bir modele dayandırılan bir program değerlendirme sisteminin oluşturulması, eğitimin, kanıta dayalı uygulamalar temelinde yürütülmesi, kurum ziyaretinden sonra kurulmuş olan, ölçme değerlendirme biriminin aktif olarak çalıştırılması, değerlendirme ve izleme çalışmalarının sistematik ve sürekli olarak yürütülmesi” iyileştirilmesi gereken alanlar olarak değerlendirilmiştir.

STANDART 3. PROGRAM ÇIKTILARI

TS.3.1. Program Çıktıları

Program çıktıları HEPDAK program çıktıları ile uyumludur. Eğitim programı, Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ) hedefleri ile uyumlu bulunmuştur.

TS.3.2. Program çıktılarını değerlendirmek üzere ölçme-değerlendirme sisteminin oluşturulması

Program çıktılarının sağlanma düzeyini belirli aralıklar (2-3 yıl) ile değerlendirmek ve belgelemek için kullanılan bir ölçme değerlendirme süreci bulunmamaktadır. Bu amaçla ders değerlendirme formu, sınav başarı sonuçları, dış paydaş görüşleri, mezun profil anketi gibi değerlendirmeler kullanılmaktadır. Ziyaret sonrasında, program çıktılarını değerlendirmeye yönelik olarak dokuz parametre temelinde bir izlem takvimi sunulmuştur. Bu parametrelerden “mezun çalışma durumu, dış paydaş toplantısı, öğrenci sınav başarı durumu ve mezun profil anketi” dışındakiler ilk kez 2020’de değerlendirileceği ve sonuçlarının gösterilememesi nedeniyle iyileştirilmesi gereken alan olarak değerlendirilmiştir.

TS.3.3. Öğrencilerin program çıktılarına ulaşması

ÖDR’de, öğrencilerin program çıktılarına ulaşma durumunun sınav, ödev, proje, vb. ölçme araçları üzerinden değerlendirildiği belirtilmiştir. Bu amaçla öğrenci tarafından doldurulan Ders Değerlendirme Formu, vize, final ve bütünleme sınavlarında öğrenci başarı durumlarının değerlendirilmesi, dış paydaş toplantı sonuçları, Mezun Profili Anketi çalışması ile klinik/saha uygulaması değerlendirme formu, bakım planı, ödevler, projeler ve beceri değerlendirme formları ve öğrenci karneleri kanıt olarak gösterilmiştir. Sunulan kanıtlar doğrultusunda; mezun aşamasındaki öğrencilerin program çıktılarına ulaşma durumunun değerlendirilmesine ilişkin sistematik bir uygulamanın varlığına dair kanıt bulunmamıştır. Ziyaret sonrasında; ÖDR’de planlama aşamasında olduğu bildirilen ve program çıktılarına yönelik olarak hazırlanan “Klinik Uygulama Genel Değerlendirme Formu”nun 2019 Güz döneminde uygulandığı ve sonuçlarının değerlendirildiği belirtilmiştir. Son sınıf öğrencilerinin program çıktılarına ulaşma durumlarının 2019-2020 güz dönemi sonunda değerlendirildiği ve bu değerlendirmenin öğrencilerden, klinik hemşirelerinden ve öğretim elemanlarından alındığı belirtilmiş ve program çıktılarına ulaşma durumlarının, her bir program çıktısı bakımından ortalama 5 üzerinden 4 ve üstü puana karşılık geldiği ifade edilmiştir. Ancak bunlar her bir program çıktısının ölçüm araçlarını açıklamamakta ve program çıktılarına ulaşılıp ulaşılmadığının nasıl değerlendirildiğini gösteren objektif kanıt özelliği taşımamaktadır. Sonuç olarak, mezuniyet aşamasına gelmiş öğrencilerin program çıktılarına ulaşma durumuna ilişkin değerlendirme sisteminin başlangıç aşamasında olması ve henüz sürekliliğinin olmaması nedeniyle iyileştirilmesi gereken bir alan olarak değerlendirilmiştir.

T.S.3.4. Program çıktılarının yayımlanması

Program çıktıları tüm paydaşların ulaşabileceği şekilde üniversitenin web sayfasında yayınlanmıştır.

İyileştirilmesi gereken alanlar: “Program çıktılarının sağlanma düzeyini belirli aralıklar ile (2-3yıl) değerlendirmek ve belgelemek üzere sistematik bir değerlendirme sürecinin oluşturulması, henüz başlangıç aşamasında olan çalışmaların sürdürülebilir ve kanıt niteliği taşıyacak şekilde yapılandırılması, bu amaçla tüm öğrenme alanlarına yönelik kazanımları izlemek üzere dört yıl boyunca klinik uygulamada edinilmesi gereken becerilere ilişkin beceri karnelerinin kullanılması” iyileştirilmesi gereken alanlar olarak değerlendirilmiştir.

STANDART 4. ÖĞRENCİLER

TS.4.1 Öğrenci sayısı

Öğrenci kabulü, alımı ve sayısı Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı’nın ilgili kurullarının kararları ve ÖSYM tarafından yayınlanan kılavuzlarda belirtilen kurallar çerçevesinde gerçekleştirilmektedir. Programa Alınan Öğrenci ve Programdan Mezun Sayıları ile Lisans Öğrencilerinin LYS-2/MF-3/YKS Derecelerine İlişkin Bilgiler tablolarda gösterilmiş ve göstergelerin yıllara göre değişiminin değerlendirilmesi yapılmıştır.

TS.4.2.Yatay ve dikey geçiş ve çift ana dal sistemi ile ilgili politikaların varlığı ve uygulanması

Hemşirelik Bölümüne yatay geçiş, “Marmara Üniversitesi Önlisans ve Lisans Programları Yatay Geçiş Yönergesi”ne göre yapılmaktadır. Marmara Üniversitesi “Önlisans ve Lisans Düzeyindeki Programlar Arasındaki Çift Anadal Programı ve Yandal Programı Yönergesi” ile ilgili usul ve esaslarına göre ÇAP (Çift Anadal Programı) ve Yan Dal Programı (YAP) başvurusu yapılabilmektedir. Hemşirelik bölümü için çift anadal ve yan dal kontenjanlarının belirlenmesi ve açılıp açılmayacağı ile ilgili karar birim kurulu tarafından verilmektedir. ÖDR’de Yatay ve Dikey Geçiş ve Çift Ana Dal Bilgileri verilmiştir.

TS.4.3. Öğrenci değişim programları

Üniversitenin, öğrenci değişim programları kapsamında, Erasmus, Farabi ve Mevlana değişim programları bulunmaktadır. Erasmus ve diğer değişim programlarında eğitici/öğrenci işbirliğinin nasıl sağlanacağı belirtilmiştir. Programda, 2015-2016 eğitim-öğretim yılında bir, 2017 yaz döneminde bir (1), 2018-2019 eğitim öğretim yılında yedi (7) öğrenci değişim programları kapsamında Erasmus öğrenim hareketliliği programından yararlanmıştır.

TS.4.4. Öğrencilerin mezuniyet koşullarını karşılama durumunun değerlendirilmesi

Öğrencilerin; ders, sınıf geçme ve mezuniyet koşullarının belirlendiği bir yönetmeliği bulunmaktadır ve yayımlanmıştır.

TS.4.5. Akademik ve kariyer danışmanlık sisteminin tanımlanması

Sağlık Bilimleri Fakültesi bünyesinde her yıl ‘Kariyer Günleri’ düzenlenmekte ve Marmara Üniversitesinde Kariyer Merkezi (MARKAM) bulunmaktadır. Akademik Danışmanlıkla ilgili olarak ise; öğrencinin akademik programını izlemek üzere bir öğretim üyesi/görevlisi danışman atanmakta ve danışman birincil olarak öğrencinin ders kayıtlarını takip etmektedir. Öğrencilerle dönemlik olarak görüşme yapıldığı veya haftanın belirli saatlerinin danışmanlık saati olarak ayrıldığına ilişkin herhangi bir kanıt ulaşılamamıştır. Ziyaret sonrasında; Bölümde düzenli ve sistematik bir akademik danışmanlık sisteminin oluşturulduğu ve tüm danışmanların haftalık görüşme saatlerinin belirlenerek Fakültenin web sayfasında öğrencilere duyurulduğu belirtilmiştir. Görüşmelerin kaydının tutulması için de “Akademik Danışmanlık Formu “oluşturulduğu ve Bölüm Başkanlığı tarafından tüm danışmanlara gönderildiği ifade edilmiştir. Ayrıca öğrenci karnesi uygulaması üzerinden danışmanlık sisteminin aksamaması için her dönemin sonunda danışmanın öğrenci hakkındaki görüşlerini karneye not edeceği vurgulanmıştır. Henüz yeni başlayan bu uygulamanın sürdürülebilirliği ve sonuçlarına dair kanıtlar bulunmadığından iyileştirilmesi gereken olarak değerlendirilmiştir.

TS.4.6. Psikolojik danışmanlık ve rehberlik servisinin tanımlanması

Psikolojik danışmanlık ve rehberlik ile ilgili olarak, Marmara Üniversitesi Psikolojik Danışma ve Rehberlik Uygulama-Araştırma Merkezi (MARPA) Ekim 2017 tarihinde hizmet vermeye başlamıştır. 2018-2019 öğretim yılında üç öğrencinin birimden danışmanlık hizmeti aldığı bildirilmiştir. Ayrıca, Hemşirelik Bölümü 'Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı' tarafından psikolojik danışmanlık hizmeti verildiği ancak kayıt tutulmadığı belirtilmiştir. Ziyaret sonrasında, Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı tarafından gönüllü olarak verilen danışmanlık hizmetinin önümüzdeki dönemde bir proje kapsamında sürdürülmesi ve kaydının tutulması planlandığı belirtilmiş ve kanıt olarak ilgili projenin etik kurul onay formu sunulmuştur. Henüz planlama aşamasında olması nedeniyle iyileştirilmesi gereken alan olarak değerlendirilmiştir.

TS.4.7. Öğrencilerin bilimsel, sosyal, sportif ve kültürel faaliyetlere katılımının ve geri bildirim verebilecekleri bir iletişim ağının tanımlanması

Öğrencilerin bilimsel etkinliklere katılımı Üniversite Yönetim Kurulu tarafından belirlenmektedir ve üniversitenin bir yönergesi bulunmaktadır. Öğrencilerin bilimsel faaliyetlere katılımını gösteren kanıtlar sunulmuştur. Sosyal, Sportif ve Kültürel Faaliyetlere Katılımla ilgili olarak, Sağlık Bilimleri Fakültesinin futbol, voleybol ve basketbol takımları bulunmaktadır. Öğrencilerin faaliyetlere katılım ve geribildirimleri için Sağlık Bilimleri Fakültesi web sitesinde duyurular linki bulunmaktadır.

TS.4.8. Eğitim programının yönetimine öğrencilerin katılımı

Komisyonlarda birer öğrenci temsilcisi bulunmaktadır. Hemşirelik bölümünün yeni müfredat programı oluşturulurken öğrenci temsilcilerinden görüş alınmıştır. Ayrıca uygulama alanları ile ilgili de öğrenci görüşleri alınmaktadır. Kurum ziyaret sırasında yapılan öğrenci görüşmelerinde, sınıf temsilcileri ile düzenli toplantılar yapıldığı belirtilmiştir. Bu bilgileri destekleyecek yeterli kanıt ulaşılamadığından öğrenci katılımı konusu iyileştirilmesi gereken bir alan olarak değerlendirilmiştir.

T.S.4.9. Uyum programının tanımlanması

Birinci sınıf hemşirelik öğrencilerine 'Uyum Programı' eğitimi yapılmaktadır.

TS.4.10. Mezunlar ile iletişim ağının tanımlanması

Mezunlarla iletişimin sağlanması için "mezun bilgi sistemi" ve "Marmara Üniversitesi Mezunlar ve Mensupları Derneği" bulunduğu ve hemşirelik programı mezunlarına "Mezun Profil Anketi" uygulandığı belirtilmiştir. Fakülte kurulduğundan beri tüm mezunların iletişim bilgilerinin saklandığını, mezun profil anketinin bu iletişim bilgileri kullanılarak yapıldığını açıklamıştır. Ayrıca fakültenin web sayfasında mezunlar bölümünün bulunduğu ve mezun profil anketinin linkine buradan ulaşılabilirdiği belirtilmiştir. Yanı sıra mezunlarla olan iletişimi ve işbirliğini daha da geliştirmek için bir instagram hesabı oluşturulmuştur. Ancak başlatılan girişimlerin sonuçlarının henüz görülememesi nedeniyle iyileştirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

GS.4.1. Öğrenciler için akran yönderlik (mentorluk) sistemi oluşturulması

Programda, 2018-2019 Eğitim Öğretim yılı Bahar döneminde "Öğrenci Oryantasyon Komisyonu" rehberliğinde "Akran Yönderliği" sistemi oluşturulmuştur. Akran yönderliği, bölüme yeni kayıt yaptıran öğrencilerin uyum süreçlerini kolaylaştırmak için tasarlanmış, yaz döneminde akran yönderlere bu konuda eğitim verilmiştir. Uygulamaya ise 2019-2020 öğretim yılında "Öğrenci Oryantasyon Komisyonu" rehberliğinde başlanmıştır. Yönderler ile danışanlar eşleştirilmiş, karşılıklı sözleşmeler imzalanmış ve birinci sınıfların oryantasyonu planlanıp uygulanmıştır. Uygulamanın ilk defa yapılmış

olması ve sürekliliğini gösteren sonuçlar olmaması nedeniyle iyileştirilmesi gereken bir alan olarak değerlendirilmiştir.

GS.4.2. Öğrencilerin sosyal gelişimine yönelik finansal destek sağlanması

Öğrencilerin sosyal, sanatsal, kültürel ve sportif etkinliklere katılmaları için üniversiteden parasal destek sağlanmamakta, sadece etkinlik günlerinde izinli sayıldıkları belirtilmiştir. Ziyaret sonrasında, 2018 ve 2019 yıllarında öğrencilere “Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı” tarafından sağlanan ayni ve maddi desteklere ilişkin rektörlük yazısı sunulmuştur. Buna göre Rektörlük Kupası müsabakalarında Voleybol (Kadınlar), Basketbol ve Futbol (Erkek) branşlarında katılan öğrencilere forma desteğinin sağlandığı, Sağlık Bilimleri Fakültesi öğrencileri tarafından kurulan ve etkinlik için başvuran kulüplere yer ve mekan tahsis yapıldığı, 2018-2019 Eğitim öğretim yılı Güz ve Bahar Yarıyılında Sağlık Bilimleri Fakültesi öğrencileri için 7 kişilik kısmi zamanlı öğrenci kontenjanı sağlandığı ve her öğrenciye kişi başı çalışma durumuna göre aylık 574,72 TL ücret ödendiği, 2018 yılında 74 öğrenciye ve 2019 yılında da 35 öğrenciye yemek bursu verildiği anlaşılmıştır. Kanıtlar incelendiğinde, rektörlük tarafından öğrencilerin desteklenmesi yönünde bir yaklaşımın sergilendiği ancak bunun “Öğrencilerin sosyal gelişimine yönelik finansal destek sağlanması” standardını tam olarak karşılamadığı düşünülmüştür.

İyileştirilmesi gereken alanlar: “Sürdürülebilirliği ve işlevselliği olan bir psikolojik danışmanlık ve rehberlik servisinin kurulması, eğitim programının yönetimine öğrencilerin katılımının sağlanması, mezunlar ile düzenli bir kayıt sistemi olan iletişim ağının oluşturulması, düzenli ve sistematik bir akademik danışmanlık uygulamasının oluşturulması ve işlerlik kazandırılması, akran yönderlik sistemine ilişkin izleme çalışmalarının yapılması, öğrencilerin sosyal gelişimine yönelik finansal destek sağlanması” programın iyileştirilmesi gereken alanlarındandır.

STANDART 5. ÖĞRETİM ELEMANLARI

TS.5.1. Öğretim elemanı kadrosu

Hemşirelik Bölümü’nde 22 öğretim üyesi, bir öğretim görevlisi, 12 araştırma görevlisi ve üç rehber hemşire bulunmaktadır. ÖDR’de kadro yapılanması ve gelişimi plan ve politikası ile ilgili olarak, Marmara Üniversitesi 2017-2021 Stratejik Planı SWOT Analizinde, üniversitenin zayıf olduğu alanlar arasında “Lisans düzeyinde öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayısının fazlalığı” ve “Toplam akademisyen sayısının görece azlığı” belirtilmiştir. Üniversitenin öğretim elemanı kadro yapılanması, norm kadrolarının belirlenmesi ve kullanılmasına ilişkin yönetmelik doğrultusunda yapılmaktadır. Bu konuda program, son üç yıl içinde kadro ihtiyaç çalışmaları ve bu doğrultuda yapılan girişimlere/kadro taleplerine yönelik yazışmaları kanıt olarak göstermiştir.

TS.5.2. Öğretim elemanı istihdamı

Programda, öğretim elemanı istihdamı uygun yapılmıştır. Dokuz anabilim dalında en az birer öğretim üyesi vardır. 2018-2019 eğitim- öğretim yılı güz yarıyılı itibarıyla öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayısı 48.66, öğretim elemanı başına düşen öğrenci sayısı 34.06’dır. Öğretim elemanları öğrenim gördükleri alanlarda eğitim vermektedirler. Bölümde eğitim kadrosu nitelik olarak hemşirelik lisans eğitim programının amaçlarını karşılayacak durumda olmakla birlikte, sayı olarak yetersizdir. Ayrıca, anabilim dallarına göre öğretim elemanı istihdamının hangi gerekçe ve ilkelerle planlandığına ilişkin herhangi bir kanıt ulaşılamamıştır. Ziyaretten sonra, anabilim dalları arasındaki kadro dengesizliğini çözmek üzere 2020 yılı için norm kadro planlaması yapıldığı ve öğretim elemanı alım talebi yazısının rektörlüğe ulaştırıldığı belirtilmiştir. Henüz planlama aşamasında olan bu girişim mevcut sorunları ortadan kaldıramayacağı için iyileştirilmeye açık bir alan olarak değerlendirilmiştir.

TS.5.3. Öğretim elemanı yeterliği

Öğretim elemanlarının uzmanlık alanları değerlendirildiğinde programın yürütülmesi için gerekli yeterliliklere sahiptir. Öğretim elemanı başına düşen öğrenci sayıları tablolar ile gösterilmiş olup, uygulamalarda öğretim elemanı başına düşen öğrenci sayısı 30-118, teorik derslerdeki 42-241 arasındadır. Öğretim elemanları, kendi uzmanlık alanları ile ilgili dersleri yürütmekte, uzmanlıkları ile ilgili mesleki ve sosyal etkinliklere katılmaktadırlar. Ancak öğretim elemanı başına düşen öğrenci sayılarının fazla olması ve lisans üstü programların da bulunmasının, öğretim elemanlarının akademik gelişimlerini olumsuz etkileyebileceği düşünüldüğünden iyileştirilmeye ihtiyaç duyulan bir alan olarak değerlendirilmiştir.

TS.5.4. Öğretim elemanı seçim, atama ve yükseltmeleri

Öğretim elemanı seçim, atama ve akademik yükseltmeleri, Marmara Üniversitesinin ilgili atama ve yükseltme yönetmeliklerine göre yapılmaktadır. ÖDR’de hemşirelik bölümüne son 5 yıl içinde yapılan atama ve yükseltmeler tabloda gösterilmiştir.

TS.5.5. Öğretim elemanı görev tanımları

Eğitim programında, akademik personele özgü görev, yetki ve sorumluluklar ile iş tanımları bulunmakta olup, web sayfasında yayınlanmıştır.

TS.5.6. Öğretim elemanı uyum programı

ÖDR’de göreve yeni başlayan öğretim elemanı uyumunun, Anabilim Dalı Başkanlığı tarafından yapıldığı, uyum programının personelin geldiği süreç itibari ile Anabilim Dalı Başkanlığı ve Bölüm Başkanlığınca eğitim-öğretimi aksatmayacak şekilde planlandığı belirtilmiştir. Bölümde daha önceden mevcut bir yazılı uyum programının bulunmadığı, ancak akreditasyon süreciyle birlikte uyum programı oluşturulduğu ve son bir yıl içinde başlayan öğretim elemanlarına geriye dönük olarak uygulandığı görülmüştür. Öğretim elemanı uyum programının sürdürülebilirliği henüz görülmediğinden iyileştirmeye açık alan olarak değerlendirilmiştir.

TS.5.7. Öğretim elemanı gelişimi

Öğretim elemanlarının kongre, sempozyum gibi bilimsel amaçlı faaliyetlere katılımı Üniversite Senatosu’nun belirlediği ilkeler doğrultusunda yapılmış ve 2019 yılına kadar talep eden öğretim üyelerine destek sağlanmıştır. 2019 yılında ise destek alan öğretim üyesi bulunmamaktadır. Ayrıca, öğretim elemanlarının akademik gelişimini desteklemeye yönelik üniversitede “Akademik Gelişim Birimi” bulunmakta ve bu birim tarafından uluslararası makale yazma, literatür taraması eğitimi ve yabancı dil eğitimi vb. düzenlenmektedir. ÖDR’de öğretim elemanlarının profesyonel gelişimleri için, Sağlık Bilimleri Fakültesi bünyesinde çeşitli eğitim ve seminer programları verildiği, dışarıdan eğitimci davet edilerek çeşitli kurs ve eğitimler düzenlendiği belirtilmiştir. Son iki yıl içinde fakülte içinde düzenlenen akademik etkinlikler fakültenin web sayfasında bulunmaktadır.

T.S.5.8. Öğretim elemanı performans değerlendirmesi

Eğitim programında, öğretim elemanı performans değerlendirmesi, yıllık faaliyet raporları doğrultusunda, yönetim tarafından yapılmaktadır. Ayrıca anabilim dalı başkanlarınca yıl içindeki eğitim öğretim faaliyetlerinde ve komisyonlardaki performansları doğrultusunda değerlendirilmekte ve sözlü olarak kendilerine geri bildirimde bulunmaktadır. Ayrıca üniversite bilgi sisteminde yer alan ve yeni kullanılmaya başlanan Akademik Veri Yönetim Sistemi (AVESİS) aracılığı ile akademik performans değerlendirmesi yapılmakta ve geliştirilmesi gereken alanlarda eğitim vb. düzenlenmektedir. Ancak, mevcut performans değerlendirme uygulaması, öğretim elemanın kendi, akranı, öğrencisi ve yöneticinin değerlendirmelerini kapsamamakta ve akademik performansla sınırlı kaldığı görülmüştür. Ziyaret

sonrasında, öğretim elemanı performansını değerlendirmek üzere “öğretim elemanının kendisini” “akranını” ve “yöneticisini” kapsayacak şekilde “Performans Değerlendirme Formu” geliştirildiği ve Aralık 2019 da Google formlar üzerinden online olarak uygulamasının yapıldığı kanıtlarla sunulmuştur. Ancak sonuçlarının henüz ortaya çıkmamış olması ve iyileştirmeye yansımalarının görülmemesi nedeni ile iyileştirilmeye açık bir alan olduğu sonucuna varılmıştır.

TS.5.9. Öğretim elemanı eğitici eğitimi programı

ÖDR’de, eğitim programında, öğretim elemanlarına ve rehber hemşirelerin eğitici niteliklerini iyileştirmeye yönelik eğitim becerileri, ölçme değerlendirme, iletişim becerileri, program geliştirme vb. alanlarda eğitici geliştirme programları düzenlendiği belirtilmiş ve öğretim elemanlarının katıldığı "eğitim becerileri geliştirme programları" sunulmuştur. Program tarafından düzenlenen, öğretim elemanlarının eğitim becerilerini geliştirmeye yönelik eğitici eğitimi programı planlama aşamasındadır ve eğitimcilerin katıldığı bilimsel etkinliklerin 2018-2019 yılında yoğunlaştığı görülmektedir. Bunun yanı sıra rehber hemşirelerin eğitimine ilişkin planlama ve uygulamaya yönelik kanıta ulaşamamıştır. Ziyaret sonrasında, ÖDR’de planlama aşamasında olduğu bildirilen Eğitici Eğitimi Programının gerçekleştirildiği, ayrıca bu eğitim programının tekrarının Ocak 2020’de yapılmasının planlandığı, iki öğretim elemanının Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi tarafından düzenlenen “Klinik Ortamda Öğrenme ve Değerlendirme Eğitici Eğitimi” kursuna katıldığı, bu kursun eğitim alan öğretim üyeleri tarafından bölümdeki tüm öğretim elemanlarına da verilmesi için planlama yapıldığı, “Klinik Rehber Hemşire Eğitimi”nin 2019-2020 bahar döneminin başlangıcında yapılmasının planlandığı belirtilmiştir. Eğitici eğitim programlarının sürekliliğin sağlanması açısından izlenmesi gerektiği düşünülmüştür.

İyileştirilmesi gereken alanlar: “Bölümün öğretim elemanı kadrosunun iş yükleri dikkate alınarak sayıca geliştirilmesi, öğretim elemanı uyum programının sürdürülebilirliğinin sağlanması, öğretim elemanı performans değerlendirmesinin AVESİS dahil, tüm diğer parametreleri içerecek şekilde çeşitlendirilmesi, program tarafından geliştirilen değerlendirme formunun kullanıma geçirilmesi, izleme ve değerlendirmelerde kullanılması ve öğretim elemanı eğitici eğitimi uygulamalarına devam edilmesi” iyileştirilmesi gereken alanlar olarak değerlendirilmiştir.

STANDART 6. EĞİTİM YÖNETİMİ

TS.6.1. Yönetim yapısı

Hemşirelik Bölümü’nün Sağlık Bilimleri Fakültesi ile olan yönetsel ilişkisini içeren organizasyon şeması ve karar alma süreçlerini gösteren yazışma örnekleri eklerde sunulmuştur. Programdaki akademik ve idari personele özgü iş tanımları yapılmış olup, “Hassas Görev ve Tespit Prosedürleri” ve “İş ve Süreç Akış Şemaları” oluşturulmuştur.

TS.6.2. Yönetim kadrosu (Yönetici)

Hemşirelik Bölüm Başkanı hemşirelik alanında doktoralı olup Profesör unvanına, fakülte dekan yardımcısı da hemşirelik alanında doktoralı olup Doçent unvanına sahiptir. Yönetici kadrosu, program çıktılarının gerçekleştirilmesini ve eğitim amaçlarına ulaşılmasını sağlayabilecek yeterlidir.

TS.6.3. Yönetim Kadrosu (Yardımcı Yöneticiler)

Üst yönetime bağlı akademik bölüm yöneticileri eğitim, uygulama, araştırma ve yönetim deneyimine sahiptir. Fakülte sekreteri de alanında deneyimlidir.

TS.6.4. Yönetim biçimi/tarzi

Eğitim programında katılımcı bir yönetim anlayışı uygulanmaktadır.

TS.6.5. Uygulama yapılan kuruluşlar ile işbirliği

Eğitim programı ile, uygulamaya çıkılan kurumlar arasında protokol bulunmamaktadır. Öğrencilerin uygulama alanlarına kabulü, uygulamaya çıkmadan önce İl Sağlık Müdürlüğü Sağlık Hizmetleri Başkanlığı Eğitim Birimi ile Sağlık Bilimleri Fakültesi Staj Birimi'nden sorumlu idari personelle yazışmalar yoluyla (ön talep formu ve bu forma ait ön talep formuna ait yazışma örnekleri) sağlanmaktadır. Öğrencilerin klinik uygulamada uymaları gereken kurallar, anabilim dallarının klinik uygulama rehberlerinde yer almaktadır. Uygulama alanı konusunda ileriye yönelik ortaya çıkabilecek sorunları bertaraf etmesi bakımından, uygulamaya çıkılan kurumlarla yazılı protokollerin olmaması iyileştirilmesi gereken bir alan olarak değerlendirilmiştir.

TS.6.6. Eğitimin yönetimi ile ilgili kayıt sistemi

Üniversitede ve sağlık bilimleri fakültesinin web sayfasının uzantısı olarak, Hemşirelik Bölümü web sayfasında; hemşirelik eğitim programı (misyon-vizyon, amaçlar, program çıktıları vb.), müfredat programı, anabilim dalları ve öğretim elemanları, kurul ve komisyonlar, sınav yönetmelikleri vb. ulaşılabilmektedir. Üniversitede bilgi yönetim sistemi kapsamında, Öğrenci Bilgi Yönetim Sistemi (ÖBYS), Personel Bilgi Yönetim Sistemi (PBYS) gibi uygulamalar mevcuttur. Ancak, eğitim programını iyileştirme çalışmaları, akreditasyon çalışmaları doğrultusunda yeni başlamıştır. Marmara Üniversitesi'nin güçlü bir bilgi yönetim sisteminin bulunduğu, tüm süreçlerin elektronik ortamda gerçekleştirildiği, sistem içerisinde, sorun ve iş süreçlerini takip etmek ve çözüm üretmek için "DESTEK" adıyla bir bölüm bulunduğu, çalışanlar ve öğrencilerin buradan bildirim yapabildiği belirtilmiştir. Ancak bu bilgilerin, sistemde bulunan kayıtların eğitim programını değerlendirmede ve iyileştirmede kullanımına ilişkin kanıtların olmaması nedeniyle iyileştirilmesi gereken alan olarak değerlendirilmiştir.

TS.6.7. Öğrenci için risk değerlendirmesi

Öğrencinin uygulama yaptığı alanlarda riskleri en aza indirmeye yönelik eğitimler verilmekte, aşılamların yapıldığı belirtilmektedir. Program tarafından "risk değerlendirme formları" oluşturulmuş, ancak kullanımına ilişkin kanıtlar sunulmamıştır. Ayrıca, öğrencilerin uygulama yaptığı tüm laboratuvar ve klinik uygulama alanları için risk değerlendirme sonuçları, riski azaltmaya yönelik geliştirilmiş risk azaltma stratejileri ve bu stratejileri uygulamaya aktarma raporlarına rastlanmamıştır. Ziyaret sonrasında, öğrencilerin uygulamada yaşadıkları iş kazalarının iş kazası formu ile kayıt altına alındığı, 2019-2020 eğitim yılı güz döneminde yaşanan iş kazalarının raporlarının incelenerek iş kazalarını azaltmaya yönelik planlama yapıldığı belirtilmiş ve analiz raporu ve planlamalara ilişkin 02.01.2020 tarihli toplantı tutanağı kanıt olarak sunulmuştur. Bu uygulamaların sürdürülebilirliğinin izlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

TS.6.8. Risk eğitim programı

Mayıs 2015'de İş Sağlığı ve Güvenliği eğitimi verilmiştir. Koordinasyon Birimi tarafından tüm akademik ve idari personel ile öğrencilere Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi verilmiş ve 2019 yılında tekrarlanmıştır. Ayrıca öğrencilere klinik uygulamaya çıkmadan önce öğretim elemanları tarafından uygulama alanı ile ilgili bilgi verilmekte, uygulamanın ilk günü Hizmet İçi Eğitim Hemşireleri tarafından da oryantasyon eğitimi yapılmaktadır.

GS. 6.1. Öğrenme ve öğretme destek sistemi

Marmara Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi (MÜSEM) bulunmaktadır. ÖDR'de MÜSEM tarafından çeşitli alanlarda sertifika eğitim programlarının düzenlendiği ve üniversite çalışanlarına ve öğrencilere %30 indirim uygulandığı belirtilmiştir.

İyileştirilmesi gereken alanlar: “Uygulamaya çıkılan kurumlarla yazılı protokollerin oluşturulması, akreditasyon çalışmaları doğrultusunda yeni başlayan eğitim programını iyileştirme çalışmalarının sürekliliğinin sağlanması, öğrenci için risk değerlendirmesi ve iş kazalarını azaltmaya yönelik uygulamalara süreklilik ve sürdürülebilirlik kazandırılması” programın iyileştirilmesi gereken yönleri olarak değerlendirilmiştir.

STANDART 7. FİZİKSEL ALTYAPI

TS.7.1. Mimari yapı

Derslik, laboratuvar, kütüphane, ofisler ve diğer eğitim ortamlarının mimari yapıları eğitim için uygun, program amaç ve yeterliklerine ulaşmayı destekleyecek nitelikte olduğu; engelli öğrenciler için asansör, dersliklerde uygun yer ve uygun tuvalet bulunduğu gözlenmiştir.

TS.7.2. Araç-gereçler

Derslik ve ofislerde kullanılan araç-gereçler yeterlidir. Ancak beceri laboratuvarındaki araç-gereçler program amaç ve çıktılarına ulaşmayı sağlayacak nitelikte olmaması iyileştirilmesi gereken bir alan olarak gözlenmiştir.

TS.7.3. Fizik alanlar ve araç-gereçlerin güncellenmesi

Programda eğitim-öğretim 2016 yılında yeni hizmete açılan binada sürdürülmektedir. Fiziksel alanlar ile ilgili, mimari yapıda ortaya çıkan sorunlar üniversitenin yapı işleri tarafından düzeltilmekte, fakülte çalışanları sorun tespit ettiklerinde sözlü olarak Fakülte idare amirine bildirmekte ya da Fakülte ana sayfasında bulunan Sorun/Talep Bildirim ve İzlem Formu ile bildirim yapmaktadırlar. Binanın kontrolü yılda bir kez ayrıntılı olarak idare amiri tarafından yapılmaktadır. Ancak beceri laboratuvarlarındaki araç-gereçlerin periyodik olarak değerlendirildiği ve güncellendiğine ilişkin raporlar bulunmamaktadır. Ziyaretten sonra, beceri laboratuvarındaki araç-gereçlerin periyodik olarak güncellenmesi için “Hemşirelik Beceri Laboratuvarı Demirbaş Kontrol Formu” oluşturulmuş ve Aralık 2019’da tüm araç gereçlerin bu form kullanılarak gözden geçirildiği, rutin kontrollerin iki ayda bir yapılmasının planlandığı, bakım gereken araç gereçler için tamir isteği yapıldığı belirtilmiş ilgili belgeler kanıt olarak sunulmuştur. İlgili çalışmaların sürdürülebilirlik açısından izlenmesi gerekmektedir.

TS.7.4. Kütüphane

Üniversitenin öğretim elemanı ve öğrencilerine yönelik hizmet veren merkez kütüphanesi bulunmakta ve kesintisiz internet erişimine olanak tanımaktadır.

TS.7.5. Fiziksel altyapı ile ilgili geri bildirim

ÖDR’de öğretim elemanları ve öğrencilerin fiziksel altyapıya ilişkin sözlü veya “Sorun/Talep Bildirim ve İzlem Formu” ile bildirim yaptıkları belirtilmiş, ekte form örnekleri verilmiştir. Öğrencilerden 2018-2019 yılında “öğrenci memnuniyet anketi” uygulanarak, “amfi/derslikler, beceri laboratuvarları ve bilgisayar laboratuvarının fiziksel ortamından memnun olma durumlarına ilişkin görüşleri alınmıştır. Bu kapsamda öğrencilerin memnuniyet oranlarının düşük olduğu saptanmıştır. Ayrıca fiziksel altyapıya ilişkin öğretim elemanlarından geri bildirim alınmadığı, öğrencilerden alınan geri bildirimler doğrultusunda da iyileştirme çalışmalarının planlandığına dair yeterli kanıt sunulmadığından fiziksel alt yapı konularında iyileştirmelere ihtiyaç olduğu sonucuna varılmıştır.

TS. 7.6. Klinik ve laboratuvar uygulama alanları

Öğrencilerin uygulamalarını gerçekleştirdikleri sağlık kuruluşları (hastane, aile sağlık merkezi, vb.) program amaç ve çıktılarına ulaşmayı sağlayacak alt yapıya sahiptir.

GS.7.1. Dinlenme-sosyal etkinlik alanları

Akademik ve idari personelin ve öğrencilerin sosyalleşmelerini geliştirici mekanlar (spor salonu, yüzme havuzu, fitness merkezi, çay kahve içme vb.) sınırlı olmakla birlikte kampüs içerisinde bulunan tüm fakültelerde öğrenci kafeteryası ve yemekhanesi bulunmakta, spor etkinlikleri için Göztepe yerleşkesinde bulunan spor salonlarının ve yüzme için Anadoluhisarı yerleşkesinde bulunan yüzme havuzunun ücretsiz olarak kullanabilmektedir. Ancak, kampüs alanında çevre düzenlemesi ve sosyal etkinlik alanları gibi olanakların artırılmasına gereksinim vardır.

GS.7.2. Eğitim ortamlarının güncellenmesi

Eğitim ortamları teknoloji ve sağlık eğitim alanındaki gelişimlere paralel olarak güncellendiğine dair yeterli kanıt bulunmamaktadır. Fakülte binasının yeni olduğu, tüm dersliklerde eğitim ile ilgili teknolojik araç gereçlerin mevcut olduğu, hemşirelik beceri laboratuvarının güncellenme çabasının 2017 yılından beri devam ettiği vurgulanmıştır. Bunun için bir altyapı projesi hazırlanmış ve etik kurul onayı alınmıştır. Üniversitenin Bilimsel Araştırma Projeleri biriminin (BAP) “Araştırma Altyapısı Projeleri (AYP)” kategorisinde proje çağrısı yapması beklenmiş ancak bütçe kısıtlamaları nedeniyle açılmamıştır. Bölümün beceri laboratuvarının güncellenmesine yönelik çabaları devam etmektedir.

İyileştirilmesi gereken alanlar: “Beceri laboratuvarındaki araç-gereçlerin program amaç ve çıktılarına ulaşmayı sağlayacak nitelikte olması, kurum ziyareti sonrası oluşturulan “Hemşirelik Beceri Laboratuvarı Demirbaş Kontrol Formu”nun düzenli olarak izleme ve iyileştirme çalışmalarında kullanılması, eğitim ortamlarının teknoloji ve eğitim alanındaki gelişmelere paralel olarak güncellenmesi ve kampus alanında çevre düzenlemesinin yapılması, sosyal etkinlik alanlarının oluşturulması” iyileştirilmesi gereken alanlar olarak değerlendirilmiştir.

STANDART 8. PARASAL KAYNAKLAR

TS.8.1. Parasal kaynak planlaması

Hemşirelik lisans programının, parasal kaynak planlaması olanaklar ölçüsünde amaç ve çıktılarını gerçekleştirmesini sağlayacak şekilde yapılmaktadır.

TS.8.2. Bütçenin denetlenmesi

Parasal kaynak ve harcamaların denetimi Sayıştay tarafından yapılmakta olup denetleme açısından **uygun** bulunmuştur.

TS.8.3. Parasal kaynak yönetimine ilişkin yazılı politika

Parasal kaynak yönetimi kamu, kurum ve kuruluşların bağlı olduğu kanunlar çerçevesinde yapılmaktadır.

TS.8.4. Kaynakların verimli kullanımı

Hemşirelik lisans programının parasal kaynakları, verimli bir şekilde kullanılmaktadır.

GS. 8.1. Gelir getirici aktiviteler

Eğitim programı, gelir getirecek faaliyetler ile ilgili, 2019 yılında program tarafından organize edilen bir adet sempozyum ve kurs gerçekleştirdiğini ve bu etkinliklerden elde edilen gelirin akreditasyon süreçleri için kullanıldığını bildirmiştir. Fakültede döner sermaye işletmesi kurulmuş olmasına rağmen, gelir getirecek etkinlikler ile ilgili kurumsallaşmış uygulamalar yoktur. Ziyaret sonrasında, gelir getirici aktivitelerin 2019 Bahar döneminde yapılmış olduğu Güz döneminde yoğunluk nedeniyle yapılamadığı belirtilmiştir. Sürekli gelir getirmeye sağlamak için ilk Yardım Eğitim Merkezi açılması planlandığı, bunun için 2019 Bahar döneminde 6 Öğretim elemanı ve bir Klinik Eğitim Hemşiresi Sağlık

Bakanlığından eğitici eğitimi sertifikasını aldığı ifade edilmiştir. Merkez için gerekli olan araç gerecin temini için ise BAP projesi hazırlanmış, etik kurul onayı alınmış, başvuru için sistemin açılması beklenmektedir. Yapılan çalışmaların hayata geçirilmesi açısından izlenmesi gerekmektedir.

İyileştirilmesi gereken alanlar: Fakültede kurulmuş olan döner sermaye işletmesi üzerinden gelir getirecek etkinliklerin sürekli ve sistematik bir şekilde yapılması, program için iyileştirilmesi gereken bir alandır.

STANDART 9. SÜREKLİ İYİLEŞTİRME

TS.9.1. Değerlendirme ve Sürekli İyileştirme Sistemi

Eğitim programında, iyileştirme süreci ile ilgili olarak ölçme değerlendirme, kalite, müfredat ve eğitim, intibak, yıl içi intörn ve yaz stajı, mezunlarla iletişim, sosyal ve bilimsel etkinlik ve bölüm engelli komisyonlarının bulunduğu ve iyileştirme çalışmalarının bu komisyonlar tarafından yürütüldüğü belirtilmiştir. Bu kapsamda 2018-2019 eğitim-öğretim yılında hemşirelik programının misyonu-vizyonu ve program çıktıları revize edilmiş ve eğitim programı güncellenmiştir. Ancak, bu çalışmaların yeni başlaması, “program amaçları, eğitim programı, program çıktıları, öğrenciler, öğretim elemanları, eğitim yönetimi, parasal kaynaklar ve fiziksel alt yapı” standartlarının düzenli aralıklarla değerlendirilerek, iyileştirilmesi gereken alanlarına yönelik planlamaları kapsamamaktadır. Ziyaret sonrasında, “Sürekli İyileştirme Sistemi” başlıklı her standarda ilişkin; iyileştirmeye açık alan, plan, uygulama, kontrol ve önlem sütunlarından oluşan bir tablo sunulmuştur. Açıklama olarak ise tüm standartları kapsayacak bir değerlendirme ve sürekli iyileştirme sisteminin geliştirildiği ifade edilmiştir. Tablo ayrıntılı olarak incelendiğinde ÖDR’de ilk sekiz standarda ait sunulan bilgilerin tabloda gösterilmekle birlikte yapılan planlamaların iyileştirmeye yönelik bir sistemi tanımlamadığı ve iyileştirilmesi gereken bir alan olduğu sonucuna varılmıştır.

TS.9.2. Değerlendirme ve Sürekli İyileştirme Çalışmaları

Değerlendirme ve sürekli iyileştirme çalışmaları kapsamında, eğitim programının amaçları, çıktıları, vizyon ve misyonunun revize edildiği saptanmıştır. Ancak, iyileştirmelerin HEPDAK standartlarının tamamını içermemesi ve başlangıç aşamasında olması nedeniyle iyileştirme açısından sürdürülebilir bir kurumsal yapı sunulmamış ve gelişmeye açık bir alan olarak değerlendirilmiştir.

TS.9.3. Değerlendirme ve Sürekli İyileştirme Sonuçları

Değerlendirme ve Sürekli İyileştirme kapsamında program tarafından yapılan iyileştirme alanlarına yönelik çalışmaların sonuçları paydaşlara duyurulmuştur. Ancak bu iyileştirme çalışmaları oldukça sınırlı alanları kapsadığından, ölçümlerle kanıtlanmadığından ve sonuçlarının eğitim programının gelişimine yansımaları henüz görülmediğinden iyileştirmeye ihtiyaç olan bir alan olarak değerlendirilmiştir.

İyileştirilmesi gereken alanlar: “Akreditasyon süreci ile birlikte oluşturulan ve yeni kullanılmaya başlanan “sürekli iyileştirme sistemi”nin programın sürekli iyileştirilmesi için kullanıldığını gösteren kanıtların oluşturulması, sistematik biçimde toplanmış somut verilere dayanan ve ölçme-değerlendirme sonuçlarından yola çıkarak, geri besleme yoluyla iyileştirme yapıldığının belgelenmesi, ölçme değerlendirme sistemlerinden elde edilen sonuçların programın sürekli iyileştirilmesi için kullanıldığının kanıtlanması” iyileştirilmesi gereken alanlar olarak değerlendirilmiştir.